

'Yerli arı ve sığır ırklarımızı tanıyoruz ' temalı sosyal farkındalığının oluşturulması

Bektaş M. (Yürütücü) , Ertürk A. , Gül M. S. , Yıldırım S. , Merhan Muğlu G.

Sosyal Destek Programı (SODES) Projeleri, 2021 - 2021

- **Proje Türü:** Sosyal Destek Programı (SODES) Projeleri
- **Başlama Tarihi:** Ocak 2021
- **Bitiş Tarihi:** Mart 2021

Proje Özeti

Ülkemizin Doğu Anadolu Bölgesinde yüksek rakımlı alanlarda yetiştirilen Doğu kırmızısı sığırlar, sert kış şartlarına dayanıklıdırlar. Uygun olmayan ahır şartlarına, yetersiz bakım ve beslemeye, salgın ve paraziter hastalıklara karşı dayanıklıdırlar. Bu şartlarda yaşamaya ve verim vermeye devam ederler. Mayıs ayından itibaren meraya ve yaylalara çıkarılırlar. Genellikle yılın 6 ayını merada geçirirler. Kalitesiz yemleri gayet iyi değerlendirirler. Doğu Anadolu Kırmızısında renk sarı - kırmızıdan koyu kestane rengine kadar değişir. Vücudun değişik yerlerinde, genellikle memede, karın altında, kuyrukta, kuyruk ucunda ve burun ucunda beyaza kadar değişen açık renkte lekeler görülebilir. Boğalarda vücudun ön tarafı, başın bazı kısımları, boyun göğüs ve bacaklar daha koyu renklidir. Boynuzlar kısa ve öne yöneliktir. Doğu Anadolu Kırmızısında en göze çarpan özellik göğüs bölgesinin dar olmasıdır. Belden sağrıya doğru yükselme, sağrıdan kuyruğa doğru alçalma görülür. Genellikle sağrı dar, keskin, sivri ve düşüktür. Vücudun arka tarafı ön tarafından daha yüksektir. Ergin canlı ağırlıkları dişilerde 300 - 350 kg, erkeklerde 400 kg civarındadır. Makineli sağım için uygun değildir. Laktasyon süresi 205 gün ve laktasyon süt verimi ortalama 900-1000 kg ve süt yağı % 3,5 civarındadır. Doğu Anadolu Kırmızısı ülkemizin en önemli sığır eti kaynağıdır, erken yaşta besiye alındıklarında kaliteli et verirler. Böyle beslenmiş hayvanların etleri gevrek ve lezzetlidir. Besi döneminde günlük 700-800 gr canlı ağırlık artışı sağlarlar. Et randımanı % 53 civarındadır (kaynak: <https://www.esk.gov.tr/tr/11108/DOGU-ANADOLU-KIRMIZISI-DAK>). Bu özellikleri yönüyle öğrencilerimizin okulumuzdan mezun olduktan sonra istihdam edilecekleri kamu ve özle iş sahalarında (hayvan klinikleri, çiftlikler, hayvancılık sektörü .. gibi) yerli ırkların önemini anlayarak toplumun bu konuda bilinçlenmesini sağlayacaktır. Yerli ırkların hem ülke ekonomisine kazancı

yönüyle hem de üreticilerin ve çiftçilerin bu hayvan ırklarına yönelmesiyle üretim kapasitesinin daha da artacağı bilincinin oluşturulmasına imkan verecektir. Hayvan Sağlığı ve Hijyeni dersimizde öğrendiğimiz bilgiler pekiştirilmiş olunacaktır. Ayrıca, Dünya arıcılığında koloni başına ortalama bal verimi 24 kg iken damızlıksın kalan Türkiye arıcılığında verimin 14 kg. olmasının nedeni melezlenmedir. Kolonilerin yeteri kadar bal üretememesi sonucu bal tüccarları bal yerine mısır şurubu pazarlamaktadırlar. Bu sorunu 20 yıl önce gören bazı vakıflar sosyal sorumluluk projesi kapsamında verim artışını sağlayan saf ırk ve seçilmiş arı damızlığı çalışmaları yapmaktadır (<https://macahelas.com/bolum-1-turkiyede-bal-arisi-kolonileri-neden-verimsiz/>). Arı Yetiştiriciliği ve Hastalıkları dersimizin daha iyi pekiştirilmesi amacıyla Erzurum ilinde bulunan Doğu Anadolu Tarımsal Araştırmalar Enstitüsünde bulunan Arıcılık faaliyetlerini de yerinde ziyaret edilip oradaki uzman kişilerden teknik ek bilgiler alınacak, yerli arı ırkları ve arıcılık faaliyetlerindeki önemli teknikler vurgulanacaktır. Dersimizde öğrenilen bilgiler bu teknik gezilerle pekiştirilecek, bazı önemli hususlarda farkındalığın oluşturulması hedeflenmiştir.